

S.O.Στε τους υγρότοπους του Αιγαίου (WWF)

Categories : [ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ](#)

Date : 1 Φεβρουαρίου, 2007

2 Φεβρουαρίου 2007: Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων

Από τα πλέον απειλούμενα οικοσυστήματα του Αιγαίου είναι οι νησιωτικοί υγρότοποι, που καλύπτουν μια έκταση 40km² σε 50 αιγαιοπελαγίτικα νησιά (εκτός της Κρήτης). Από τους 342 υγρότοπους που υπάρχουν στα νησιά, τουλάχιστον οι 25 έχουν καταστραφεί πλήρως, ενώ για πολλούς η κατάσταση είναι μη αναστρέψιμη.

Αυτό προέκυψε από διετή έρευνα της περιβαλλοντικής οργάνωσης WWF Ελλάς, τα αποτελέσματα της οποίας παρουσιάζονται σε σειρά εκδηλώσεων στην Κω με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων. Οι εκδηλώσεις, που περιλαμβάνουν ομιλίες σε σχολεία και επισκέψεις σε υγρότοπους, συνδιοργανώνονται από το Γραφείο Περιβάλλοντος Β. Συγκροτήματος της Β-θμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου και το WWF Ελλάς, με την υποστήριξη των Δήμων Κω και Δικαίου.

«Εξ αιτίας του θεσμικού ελλείμματος, της ανεπάρκειας εφαρμογής νομοθεσίας και της άγνοιας, οι υγρότοποι των νησιών υποβαθμίζονται ταχύτατα καθώς αλλοιώνονται και ρυπαίνονται έντονα, συρρικνώνονται καθημερινά λόγω εκχερσώσεων, μπαζωμάτων και δόμησης, και τελικά, χρησιμοποιούνται για το πρόσκαιρο κέρδος των ολίγων στερώντας τα οφέλη για το περιβάλλον, την κοινωνία και τις επόμενες γενεές», τονίζει ο επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας, Καλόστ Παραγκαμιάν.

Η έρευνα του WWF Ελλάς εντόπισε 280 φυσικούς και 62 τεχνητούς υγρότοπους σε 50 νησιά του Αιγαίου εκτός της Κρήτης. Ο νομός Κυκλάδων διαθέτει 94 υγροτόπους, ο νομός Λέσβου 81, ο νομός Δωδεκανήσου 54, ο νομός Εύβοιας 43, ο νομός Μαγνησίας (Β. Σποράδες) 16 και ακολουθούν οι υπόλοιποι νομοί με λιγότερους. Το νησί με τους περισσότερους υγροτόπους είναι η Λέσβος (60) και ακολουθούν, η Εύβοια (38), η Ρόδος (25), η Λήμνος (21), η Νάξος (19) η Χίος (16), η Άνδρος (15). Οι κύριοι τύποι υγροτόπων είναι μικρές εκβολές εποχιακών χειμάρρων, βάλτοι εκβολών, παράκτια έλη, αλμυρόβαλτοι, λίμνες, αλυκές, πηγές και ρέματα. Στην Κω υπάρχουν 10 υγρότοποι που καταλαμβάνουν έκταση σχεδόν 1.200 στρεμμάτων, δηλαδή περίπου

το 0,4% της επιφάνειας του νησιού. Οι μεγαλύτεροι είναι η Αλυκή Τιγκακίου και το έλος Ψαλιδίου

Η σημασία των υγροτόπων του Αιγαίου είναι πολλαπλή καθώς αποτελούν ενδιαιτήματα ενός μεγάλου αριθμού ειδών φυτών και ζώων (μερικά από τα οποία είναι σπάνια ή ενδημικά), συνιστούν σπάνιους και ιδιαίτερα πολύτιμους τύπους οικοτόπων στο ημίξηρο νησιωτικό περιβάλλον, αποτελούν πολύτιμους σταθμούς ξεκούρασης, καταφυγίου και διατροφής εκατομμυρίων μεταναστευτικών πουλιών. Η αξία τους για τις νησιωτικές κοινωνίες είναι πολύ μεγάλη καθώς είναι απαραίτητοι για την αρδευτική και υδρευτική επάρκεια και αυτονομία, ενώ παράλληλα αυξάνουν την ποικιλία και την ομορφιά των τοπίων και τονίζουν τη γραφικότητά τους, διατηρώντας και δημιουργώντας - μεταξύ άλλων - αμμώδεις παραλίες. Έτσι στηρίζουν τον τουρισμό, τη σύγχρονη βασική οικονομική δραστηριότητα των νησιωτών.

Η διατήρηση των υγροτόπων ως φυσικών πόρων για τις επόμενες γενιές είναι υπόθεση όλων μας. Απαιτείται συστράτευση πολιτών, οργανώσεων και πολιτειακών φορέων για την προστασία και διάσωσή τους.

Ο Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Φίλιππος Νικολάου δήλωσε κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων: “Η υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, οι επισκέψεις σε σχετικά κέντρα και η συνεργασία με μη κυβερνητικές περιβαλλοντικές οργανώσεις, είναι ο πλέον παραγωγικός τρόπος για την ευαισθητοποίηση της νέας γενιάς και τη μεταφορά εμπειρίας και γνώσης στις τοπικές κοινωνίες. Η εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία ανοίγει το σχολείο στην κοινωνία και δημιουργεί αυριανούς ενεργούς πολίτες.

Περισσότερες πληροφορίες:

Καλούστ Παραγκαμιάν, Επιστημονικός Υπεύθυνος Προγράμματος Υγροτόπων Αιγαίου, τηλ. 6977780712, paragam@otenet.gr

Φίλιππος Παπανικολάου, Υπεύθυνος Περ/ντικής Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου, τηλ. 22420-30155

Οι υγρότοποι στην Κω

Στην Κω εντοπίστηκαν 10 υγρότοποι μεγαλύτεροι από 1 στρέμμα (8 φυσικοί και 2 τεχνητοί) που καταλαμβάνουν έκταση σχεδόν 1.200 στρέμματα, δηλαδή περίπου το 0,4 % της έκτασης του νησιού (287.6 km²). Οι μεγάλοι υγρότοποι {Αλυκή Τιγκακίου (έκταση 1 km²) και έλος Ψαλιδίου (έκταση 100 στρέμματα)} έχουν μεγάλη σημασία για τα μεταναστευτικά πουλιά ενώ όλοι έχουν καθοριστική σημασία για την επιβίωση υδρόβιων ασπονδύλων (πολλά εκ των οποίων είναι ενδημικά), ψαριών, αμφιβίων και ερπετών. Παράλληλα, έχουν μεγάλη μακροπρόθεσμη οικονομική σημασία για το νησί καθώς ολοένα και αυξανόμενος αριθμός τουριστών του νησιού ενδιαφέρεται για την παρατήρηση της φύσης.

Η Αλυκή Τιγκακίου καταλαμβάνει έκταση σχεδόν 1 km² και είναι ο μεγαλύτερος και πιο σημαντικός υγρότοπος του νησιού. Φυσικός υγρότοπος παλαιότερα, μετατράπηκε και λειτούργησε ως αλυκή μέχρι το 1989. Από τότε ο υγρότοπος προσπαθεί να ανακτήσει κάποιες από τις παλαιότερες φυσικές του λειτουργίες. Η παρουσία μεγάλου αριθμού οικοτόπων και η σημασία του υγροτόπου για τα μεταναστευτικά πουλιά είχε σαν αποτέλεσμα να θεσπιστεί πολύ αυστηρό θεσμικό πλαίσιο προστασίας. Στην πράξη όμως ο υγρότοπος δέχεται συνεχείς υποβαθμιστικές παρεμβάσεις από ιδιώτες, φορείς και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης που αν συνεχιστούν και στο μέλλον θα έχουμε το παράλογο να υπάρχει μια περιοχή με νομική προστασία στον υψηλότερο βαθμό που θα είναι καταστρεμμένη.

Το έλος Ψαλιδίου είναι επίσης πολύ σημαντικός υγρότοπος. Καταλαμβάνει έκταση σχεδόν 100 στρέμματα και είναι ο ένας από τους δυο υγροτόπους του Αιγαίου που προστατεύονται σχετικά επαρκώς και έχουν περιβαλλοντική διαχείριση. Παρόλο που είναι στριμωγμένο ανάμεσα σε ιδιοκτησίες ιδιωτών είναι περιφραγμένο και φυλάσσεται και ίσως διατηρηθεί μακροπρόθεσμα αν δεν γίνουν μεγάλες αλλαγές στην εισροή ρύπων και τον εμπλουτισμό του με γλυκά νερά καλής ποιότητας.